Fakulta architektury ČVUT
Ateliér Efler
15114 Ústav památkové péče
ZS 2024/25

Smíření - Versöhnung

Interkulturní centrum v Postoloprtech
Interkulturelles Zentrum in Postelberg

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vypracovala: Kateřina Behotová
Vedoucí práce: doc. Ing. arch. Tomáš Efler
Konzultant: Ing. Radmila Fingerová

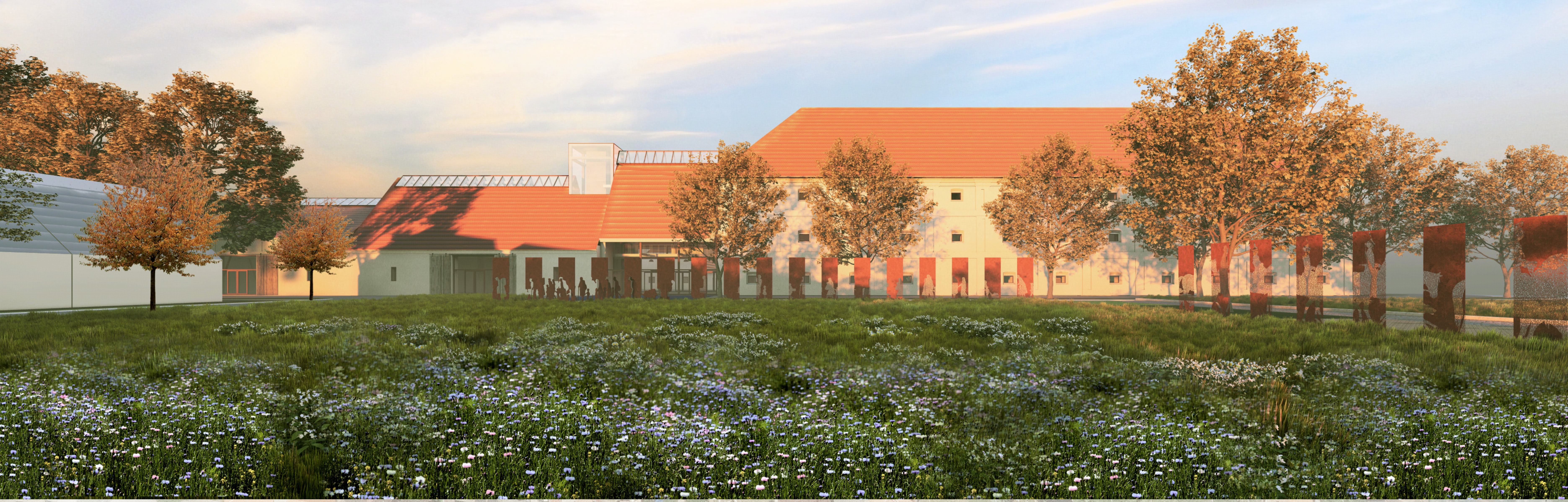

Leipzig/Lipsko
D7/lipská silnice
Chemnitz/
Saská Kamenice
Postoloprty/
Postelberg
Praha/Prag

STÁVAJÍCÍ STAV

ČESKO-NĚMECKÁ VAZBA - ČESKO-NĚMECKÉ MUZEUM

Jak rozvíjet civilizovanost řešené lokality?

Nabízí se odpověď ***pomocí kultury***. Vytvořením zázemí, které bude podněcovat rozvoj. Místem, které bude umožňovat setkávání a vzájemné obohacování. Podpořením sounáležitosti mezi lidmi napříč generacemi i národy.

Kde vytvořit zázemí?

V minulosti byl význam obce Postoloprty větší, než jak je tomu dnes. Postoloprtský zámek byl místem setkávání diplomacie a aristokratů své doby. Střídaly se zde období rozkvětu a úpadku (obvykle jako následek válečných událostí). Nyní je obec ve fázi stagnace, ze které se však krok za krokem opět vzpamatovává.

Postoloprty se nacházejí na trase mezi Prahou a Lipskem, už v minulosti se zde díky tomu zastavovala aristokracie ze Saska a Bavorska na cestách do Prahy. Dnes byla Saská Kamenice zvolena Evropským hlavním městem kultury pro rok 2025 a po dostavění dálnice Postoloprty počítají s tím, že se stanou atraktivnější lokalitou (vzhledem k dojezdové vzdálenosti do Prahy).

S objektem zbořených Postoloprtských kasáren, které vyvolaly tolik silných emocí, sousedí knížecí hospodářský dvůr. Jedná se o místo u centra Postoloprt s dlouhou historií.

1 OBNOVA KNÍŽECÍHO HOSPODÁŘSKÉHO DVORA
řešené území
2 SMÍŘENÍ
ideové území - pozemek kasáren
stezka Žatec - Postoloprty
Postoloprty
Žatec
Stekník

KONCEPČNÍ SCHÉMA

1 OBNOVA KNÍŽECÍHO DVORA ***řešené území***

Jeho dominantou je objekt sýpky, s reprezentativními zaklenutými sály. Vzhledem ke kvalitám stavby v sýpce navrhuji minimální zásahy a přenechávám ji primárně pro ***expoziční prostory muzea***. Mým cílem je vytvořit živé centrum pro všechny včetně současných potřeb obyvatel.

2 SMÍŘENÍ
pietní stezka Žatec – Postoloprty

Hlavním motivem k vytvoření stezky je uctění památky Postoloprtského masakru. Převedení této myšlenky do podoby přírodní stezky se jeví jako vhodné řešení. Inspirativní je také již zmiňovaný připomínkový pochod, který byl iniciován poprvé roku 2022 a roku 2024 se konal třetí ročník.

2 ideové území pozemek - kasáren - připomínkové místo

Středobod tragických událostí. Rozhodla jsem se nevěnovat veškerý prostor pozemku kasáren (cca 2,4ha) pietě/památníku, ani jej přenechat bytové výstavbě, zvolila jsem méně provokativní gesto. Navrhuji památník akcentující vstupní předprostor muzea a na něj navazující Cestu časem. Ta připomíná i další významné události Postoloprt (kromě odsunu) a je startovním bodem pietní stezky do Žatce. Menší část pozemku je určena pro novou obytnou zástavbu.

SCHÉMA FUNKČNÍHO VYUŽITÍ DVORA

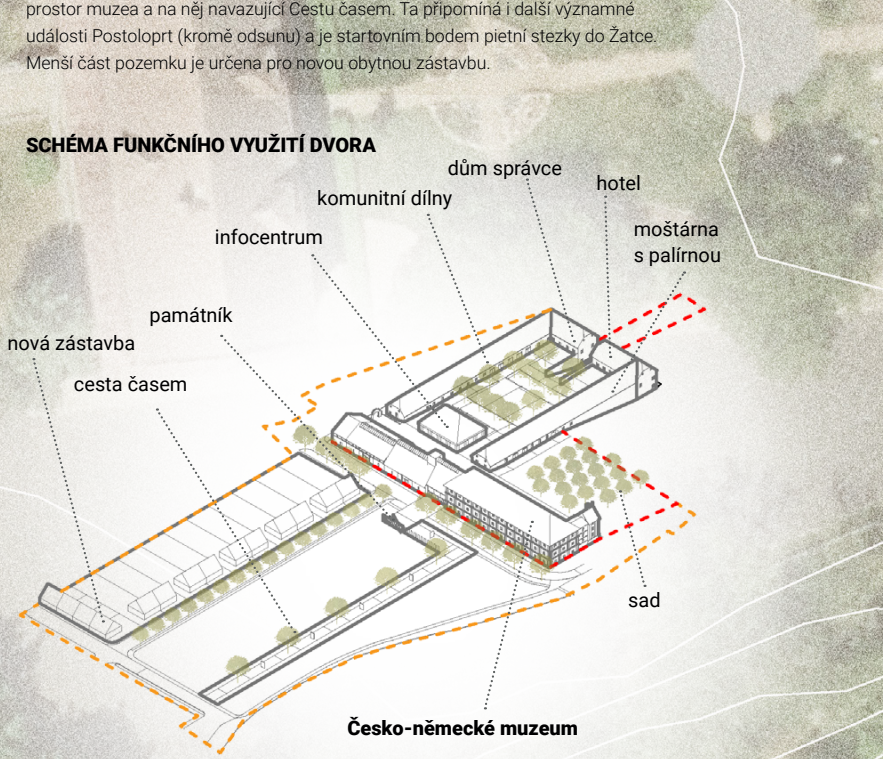
dům správce
komunitní dílny
hotel
infocentrum
moštárna s palírnou
památník
nová zástavba
cesta časem
sad
Česko-německé muzeum

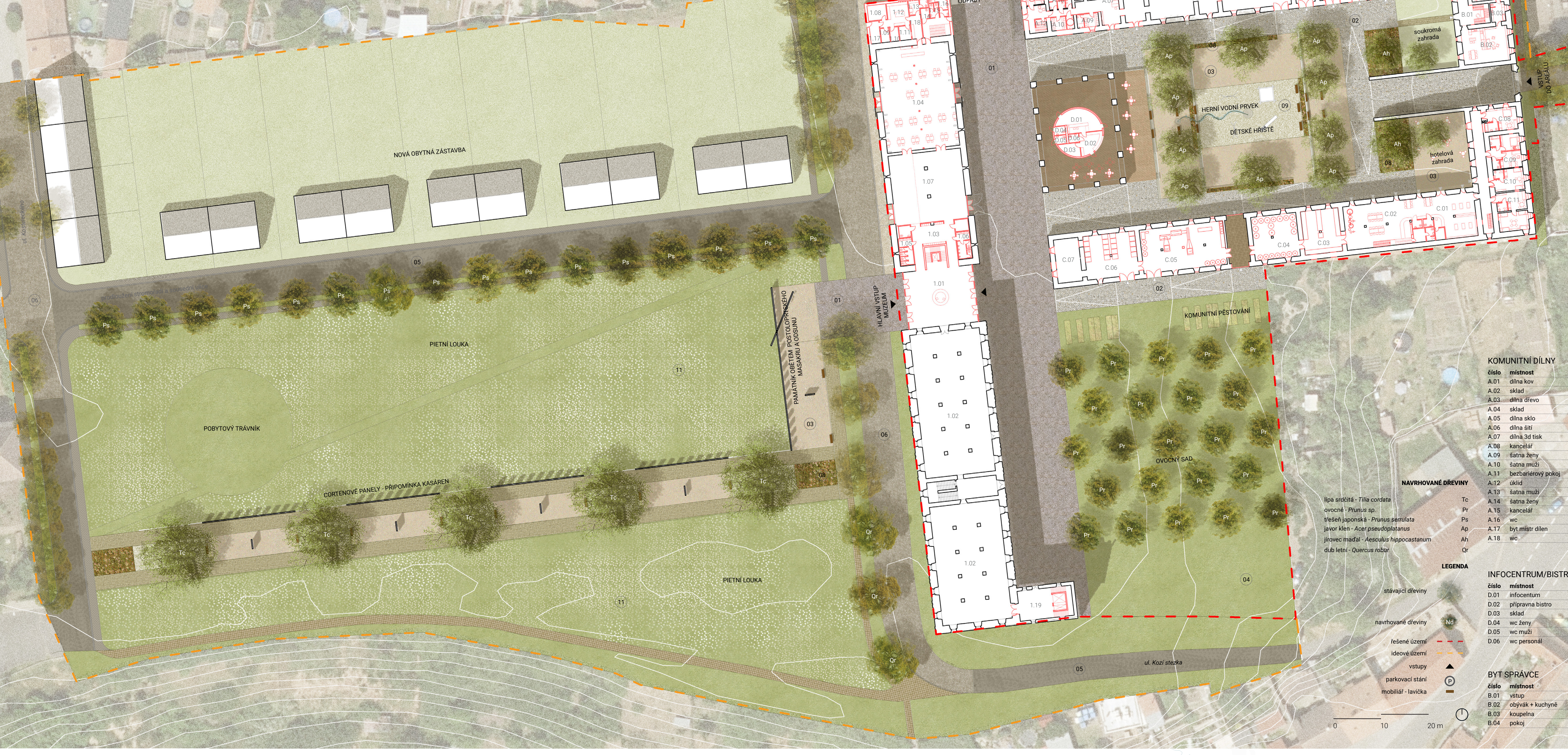
ul. Armádní
ul. Boženy Němcové
ul. Kostelecká
NOVÁ OBYTNÁ ZÁSTAVBA
PIETNÍ LOUKA
POBYTOVÝ TRÁVNÍK
CORTENOVÉ PANELY - PŘIPOMÍNKA KASÁREN
PAMÁTNÍK OBĚTEM POSTOLOPRTSKÉHO MASAKRU A ODSUNU
HLAVNÍ VSTUP MUZEUM
ZÁSOBOVÁNÍ/AUTOBUS
VSTUP DO AREÁLU
ODPADY
HERNÍ VODNÍ PRVEK
DĚTSKÉ HŘIŠTĚ
soukromá zahrada
hotelová zahrada
KOMUNITNÍ PĚSTOVÁNÍ
OVOCNÝ SAD
ul. Kozí stezka
Tc
Pr
Ps
Ap
Ah
Qr

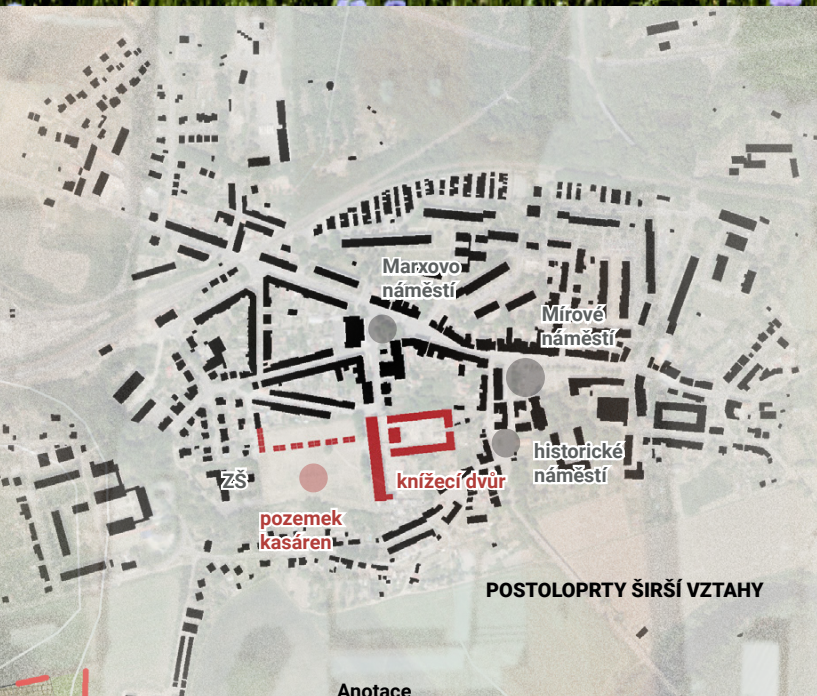
Marxovo náměstí
Mírové náměstí
historické náměstí
ZŠ
knížecí dvůr
pozemek kasáren

POSTOLOPRTY ŠIRŠÍ VZTAHY

Anotace

Ve své práci reaguji na historické události konce války v Postoloprtech a s ním spojený násilný odsun českých Němců. Němci z Postoloprt, Žatce a okolních vesnic byli týráni v areálu Postoloprtských kasáren, které jsou v soukromém vlastnictví a byly roku 2016 zbourány. Otázka uctění památky zavražděným stále budí kontroverze. Záměrem investora je rozparcelování objektu na rodinné domky. S parcelou kasáren sousedí areál knížecího dvora, který je ve velmi špatném technickém stavu a vyžaduje akutní záchranu. (viz analytická část)

Navrhuji nové funkční využití dvora a alternativní možnost využití pozemku kasáren, tak že je dávám do vzájemné souvislosti. Knížecí dvůr přeměňuji ve společenské interkulturní centrum s Českoněmeckým muzeem, umožňující mezigenerační setkávání bez předsudků. Na pozemku kasáren vytvářím památník odsunutým a zavražděným a koncipuji jej jako výchozí bod pietní stezky mezi Žatcem a Postoloprty.

FUNKČNÍ PROVÁZANOST

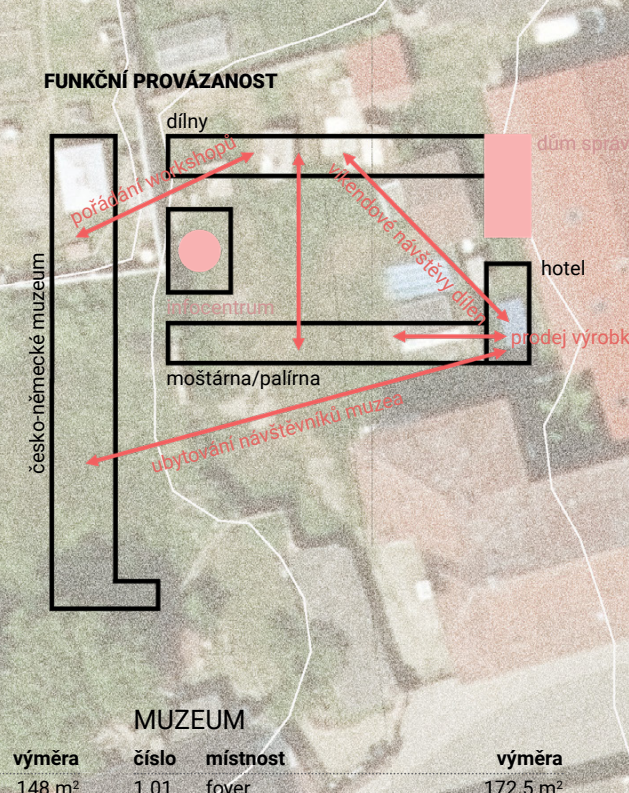
dílny
dům správce
hotel
infocentrum
moštárna/palírna
česko-německé muzeum
pořádání workshopů
víkendové návštěvy dílen
prodej výrobků hostům
ubytování návštěvníků muzea

MATERIÁLY

- čedičová dlažba odseky 01
- žulová dlažba šedá/žlutá 80-120 02
- mlat 03
- travnatý povrch 04
- asfalt vozovka 05
- žulová dlažba vějířová pojezd šedá 140-160 06
- žulová dlažba vějířová pochozí žlutá 140-160 07
- záhon 08
- štěpka 09
- dlažba parkování 10
- luční směs 11

NAVRHOVANÉ DŘEVINY

lípa srdčitá - *Tilia cordata*	Tc
ovocné - *Prunus sp.*	Pr
třešeň japonská - *Prunus serrulata*	Ps
javor klen - *Acer pseudoplatanus*	Ap
jírovec maďal - *Aesculus hippocastanum*	Ah
dub letní - *Quercus robur*	Qr

LEGENDA

- stávající dřeviny
- navrhované dřeviny Nd
- řešené území
- ideové území
- vstupy ▲
- parkovací stání Ⓟ
- mobiliář - lavička

0 10 20 m

KOMUNITNÍ DÍLNY

číslo	místnost	výměra
A.01	dílna kov	148 m²
A.02	sklad	33.7 m²
A.03	dílna dřevo	118 m²
A.04	sklad	35 m²
A.05	dílna sklo	81.5 m²
A.06	dílna šití	37.5 m²
A.07	dílna 3d tisk	37.5 m²
A.08	kancelář	16.5 m²
A.09	šatna ženy	8.5 m²
A.10	šatna muži	8.6 m²
A.11	bezbariérový pokoj	12 m²
A.12	úklid	4 m²
A.13	šatna muži	8.8 m²
A.14	šatna ženy	8.8 m²
A.15	kancelář	14.2 m²
A.16	wc	25 m²
A.17	byt mistr dílen	38 m²
A.18	wc	22 m²

MUZEUM

číslo	místnost	výměra
1.01	foyer	172.5 m²
1.02	stálá expozice	814 m²
1.03	šatna	18.6 m²
1.04	hospoda	335 m²
1.05	wc ženy	25m²
1.06	wc muži	25m²
1.07	workshopy/dočasná expozice	225 m²
1.08	sklad	12.7 m²
1.09	hrubá příprava	5.3 m²
1.10	čistá příprava	5.3 m²
1.11	nádobí	7.2 m²
1.12	kuchyně	22 m²
1.13	šatna zaměstnanci	6.6 m²
1.14	wc invalidé	3.9 m²
1.15	wc ženy	6 m²
1.16	wc muži	9.5 m²
1.17	sklad	9.7 m²
1.18	příjem/výdej	11 m²
1.19	archiv	45.7 m²

INFOCENTRUM/BISTRO

číslo	místnost	výměra
D.01	infocentum	37.6 m²
D.02	přípravna bistro	19 m²
D.03	sklad	10.2 m²
D.04	wc ženy	4.2 m²
D.05	wc muži	4.2 m²
D.06	wc personál	4 m²

HOTEL+MOŠTÁRNA/PALÍRNA

číslo	místnost	výměra
C.01	recepce/prodejna	76 m²
C.02	bar s palírnou	148 m²
C.03	sklad produktů	48 m²
C.04	fermentace	48 m²
C.05	moštárna	162 m²
C.06	sklad ovoce	100 m²
C.07	sklad	48 m²
C.08	apartmán 2+2	32 m²
C.09	apartmán 2+2	45 m²
C.10	apartmán 2	29 m²
C.11	apartmán 4+2	51 m²

BYT SPRÁVCE

číslo	místnost	výměra
B.01	vstup	25 m²
B.02	obývák + kuchyně	72 m²
B.03	koupelna	12.3 m²
B.04	pokoj	30 m²

PERSPEKTIVNÍ ŘEZOPOHLED RESTAURACE/PŘEDNÁŠKOVÝ SÁL

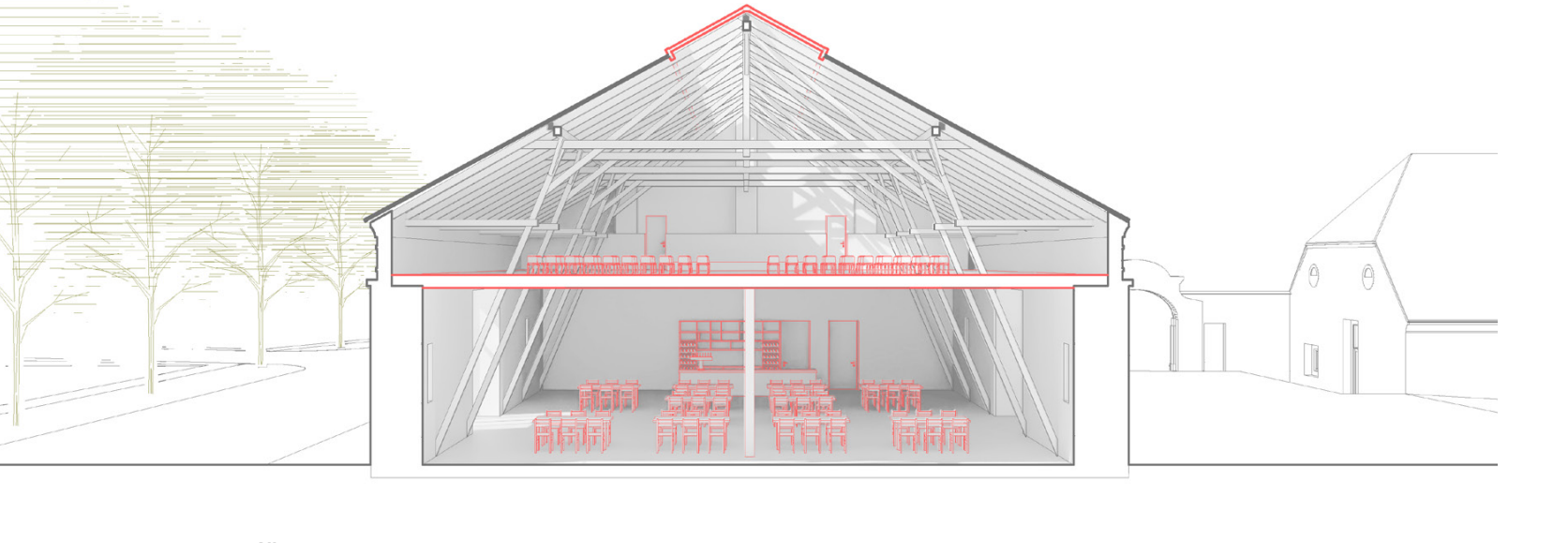

PERSPEKTIVNÍ ŘEZOPOHLED STUDOVNA/WORKSHOPY

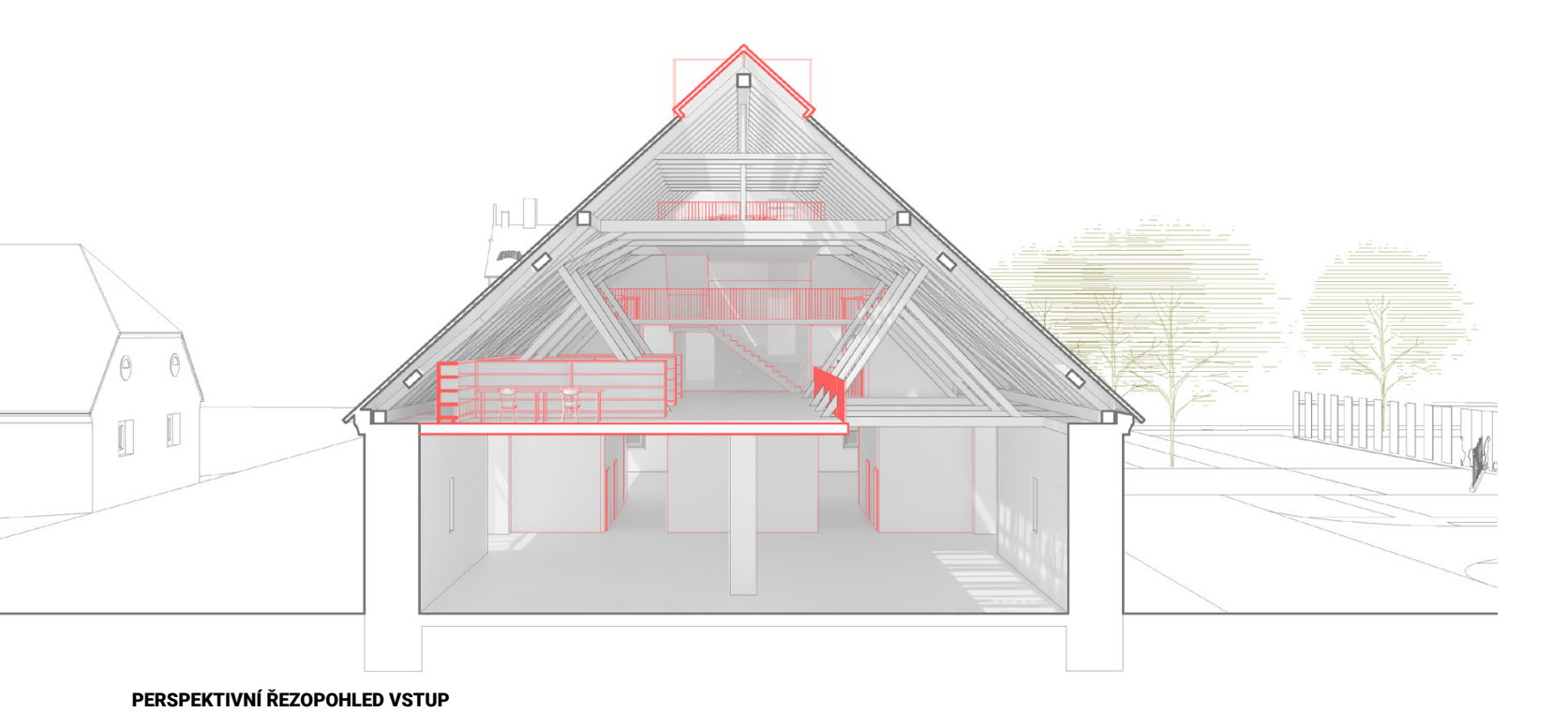

PERSPEKTIVNÍ ŘEZOPOHLED VSTUP

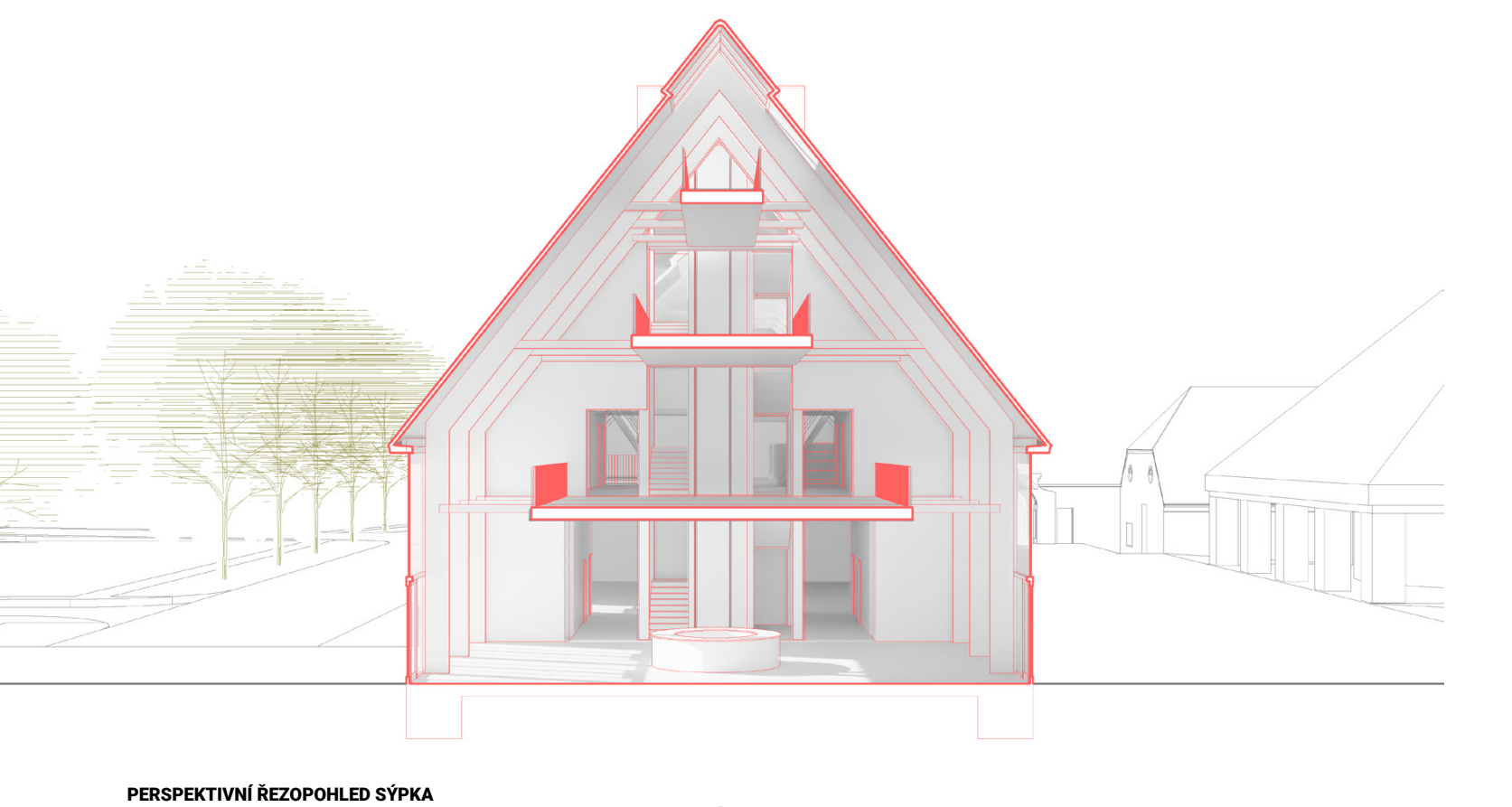

PERSPEKTIVNÍ ŘEZOPOHLED SÝPKA

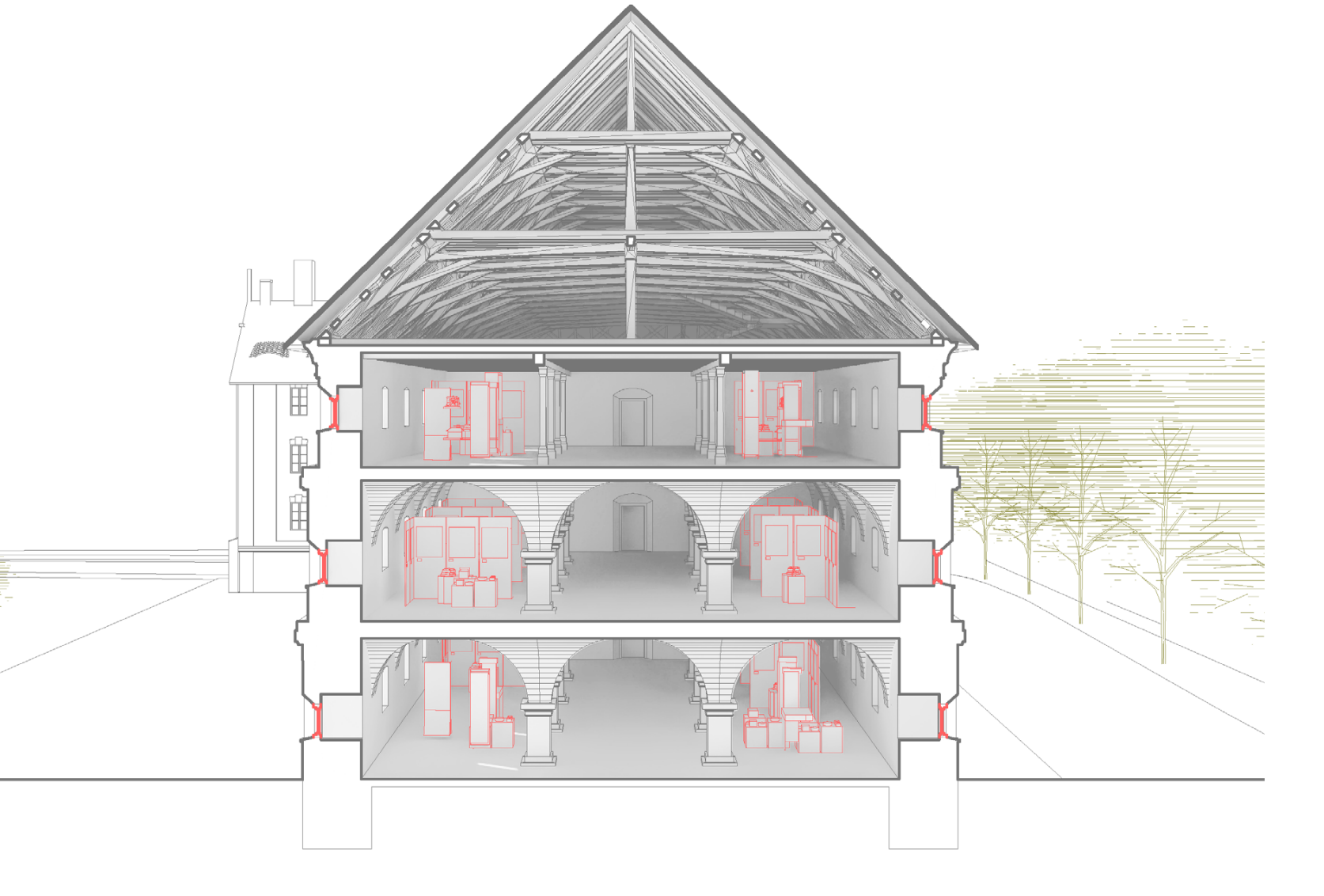

AXONOMETRICKÉ ZOBRAZENÍ USPOŘÁDÁNÍ

Expoziční prostory jsou situovány do budovy sýpky z důvodů její reprezentativnosti i dobrého stavu ve kterém se dochovala. V sousedních stodolách jsou doplňkové funkce k muzeu. Ve středové části situováno komunikační jádro s výtahem. Hlavním důvodem je vhodná prostorová pozice, dalším podpůrným důvodem je velmi špatný stav konstrukce střechy (část střechy zcela propadlá). V severní části je navržena studovna s přednáškovým sálem a restaurací v přízemí.

Muzeum může fungovat v součinnosti s řemeslnými dílnami, například při konání tematických workshopů. Workshopy pořádané muzeem mohou využívat vybavení dílen, dílnám může muzeum zpestřit vzdělávací akce pořádané pro školy.

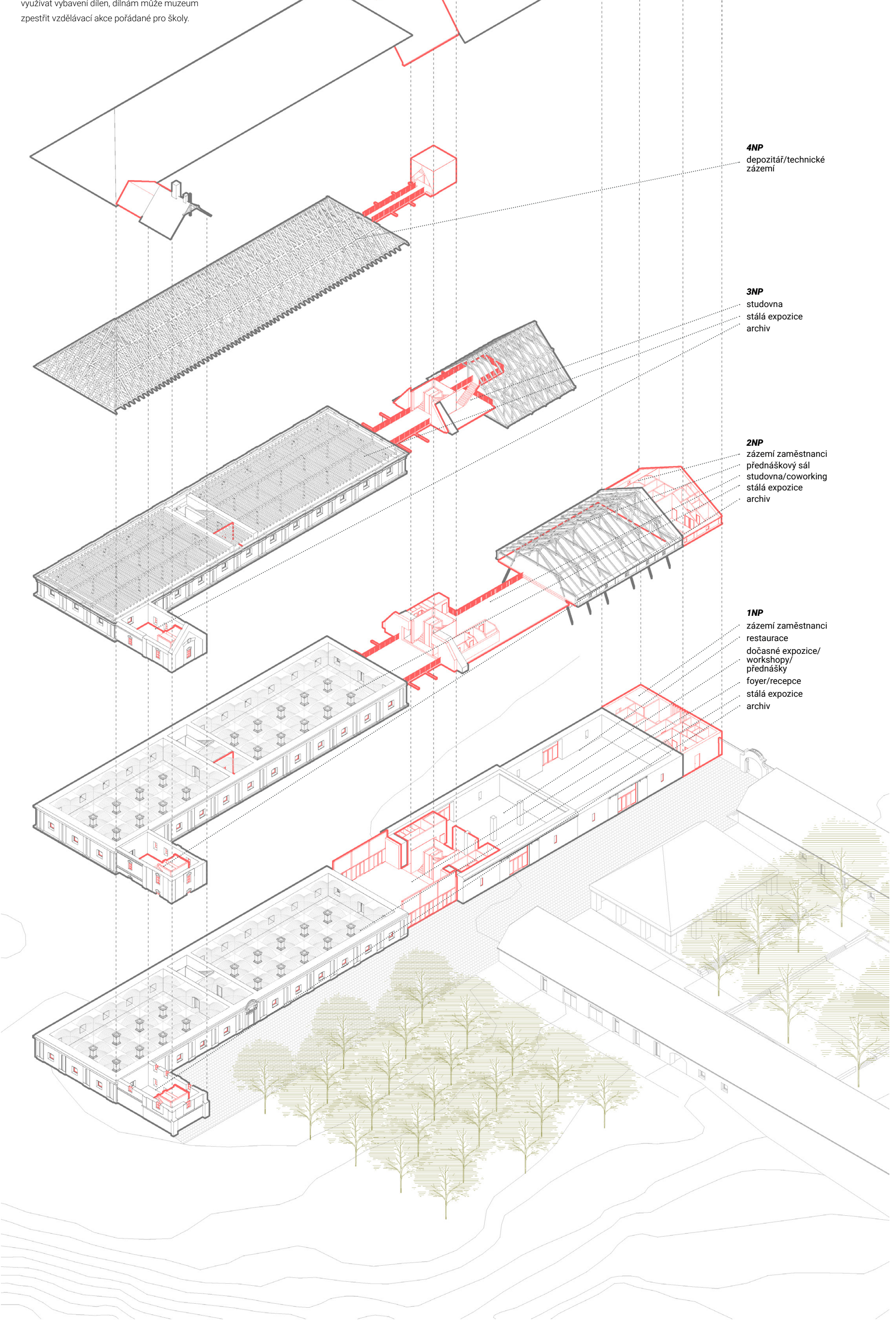
4NP
depozitář/technické zázemí
3NP
studovna
stálá expozice
archiv
2NP
zázemí zaměstnanci
přednáškový sál
studovna/coworking
stálá expozice
archiv
1NP
zázemí zaměstnanci
restaurace
dočasné expozice/ workshopy/ přednášky
foyer/recepce
stálá expozice
archiv

PIETNÍ STEZKA

Tato krajina se nepyšní výrazným reliéfem s dramatickým horizontem, naopak je to krajina rovinná a plochá. Krajina částečně pozapomenutá bez velkých dramat hlubokých lesů nebo rozervaných horských štítů. Krajina ztišená. Nebudí silné emoce tak snadno jako hory, nebo les, ale pokud se na ni naladíme, začne i ona k nám promlouvat.

Začneme vnímat atmosféru drobných vesnic na horizontu, pohledy do dálky přes pláně, panoramata chmelnic, nezvyklou střešní krajinu chmelařských staveb.

Navrhovaná stezka má za cíl přinést poutníkovi klid a navést jej k přemýšlení jak nad příběhem krajiny, tak svým nitrem a svým vlastním příběhem. Umožnit ztišení a meditaci. Díky nenáročnému rovinatému terénu je jednoduché se ztratit ve své hlavě (možná i v krajině když chybí jasné dominanty) protože nás fyzická námaha neruší od přemýšlení. Zdánlivá plochost/prázdnota krajiny nás může učit nacházet hloubku i bez dramatických, silných podnětů. Může nás učit soustředit se na neobvyklé věci v každodenním stereotypu.

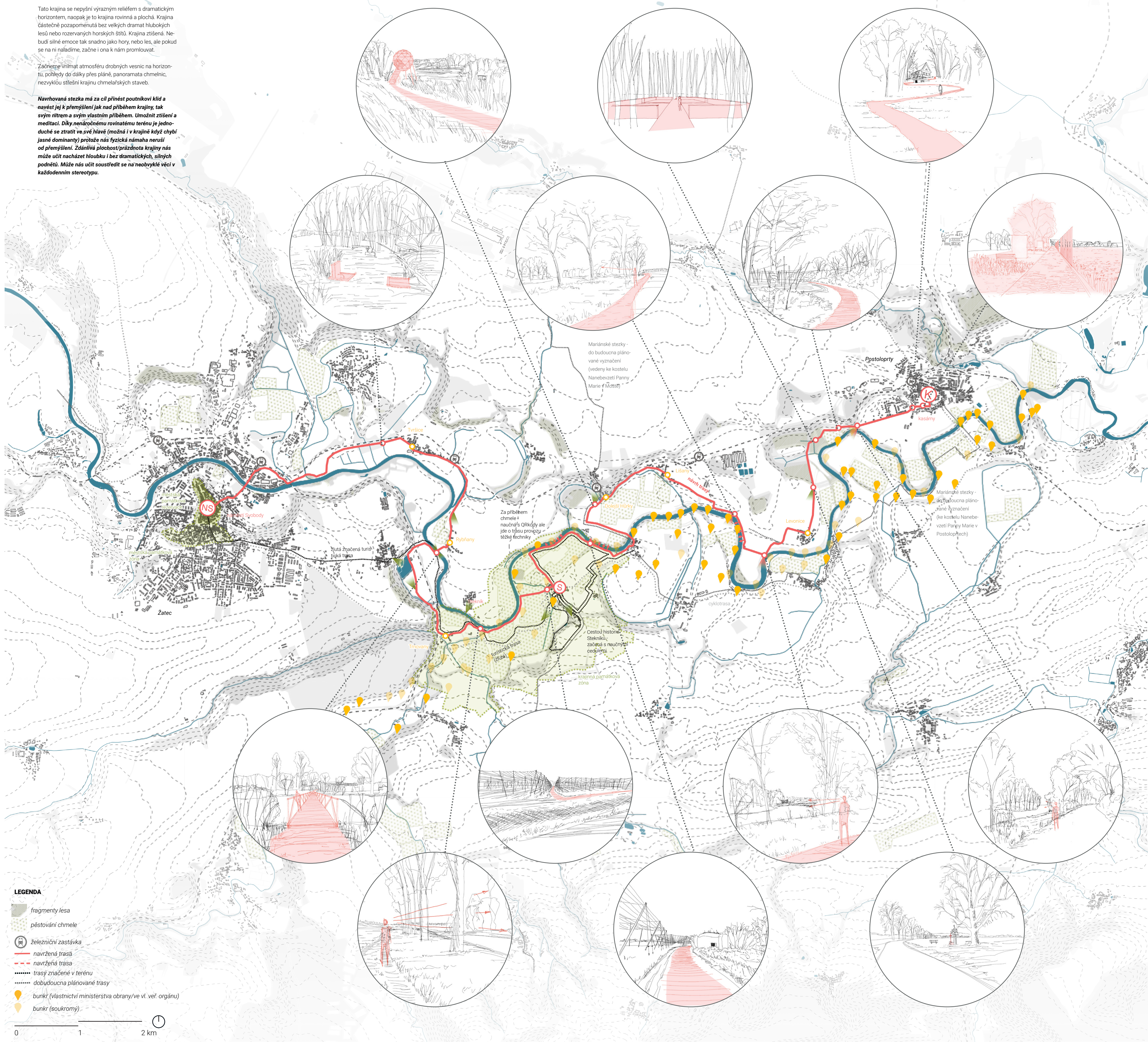
Postoloprty
kasárny
Žatec
Mariánské stezky - do budoucna plánované vyznačení (vedeny ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie v Mostě)
Za příběhem chmele - naučná trasa QRkódy ale jde o trasu provozu těžké techniky
žlutá značená turistická trasa
Cestou historie Stekníku - začíná s naučnými cedulemi
krajinná památková zóna
cyklotrasa
LEGENDA
fragmenty lesa
pěstování chmele
železniční zastávka
navržená trasa
navržená trasa
trasy značené v terénu
dobudoucna plánované trasy
bunkr (vlastnictví ministerstva obrany/ve vl. veř. orgánu)
bunkr (soukromý)
0
1
2 km

POHLED ZÁPAD

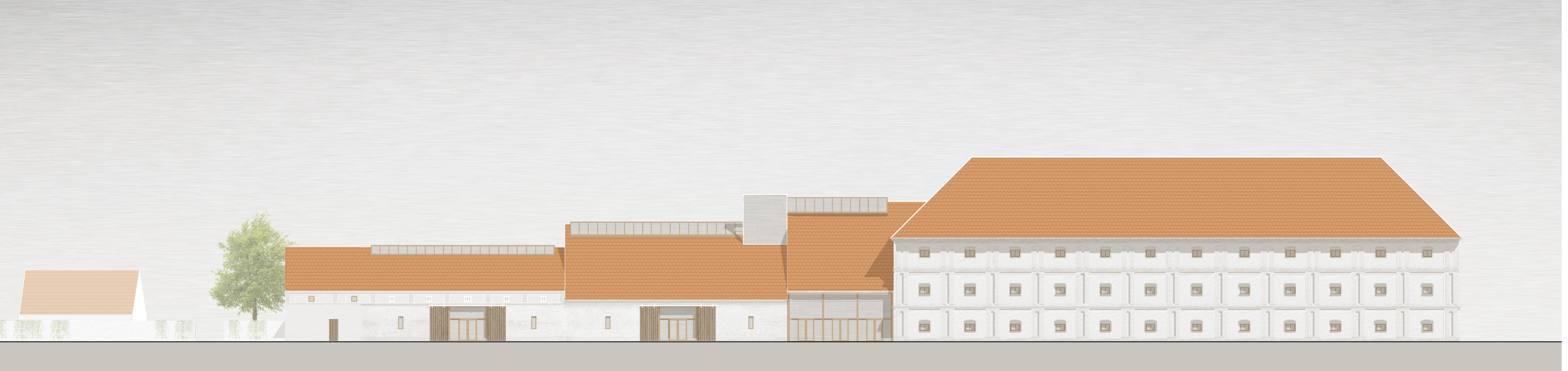

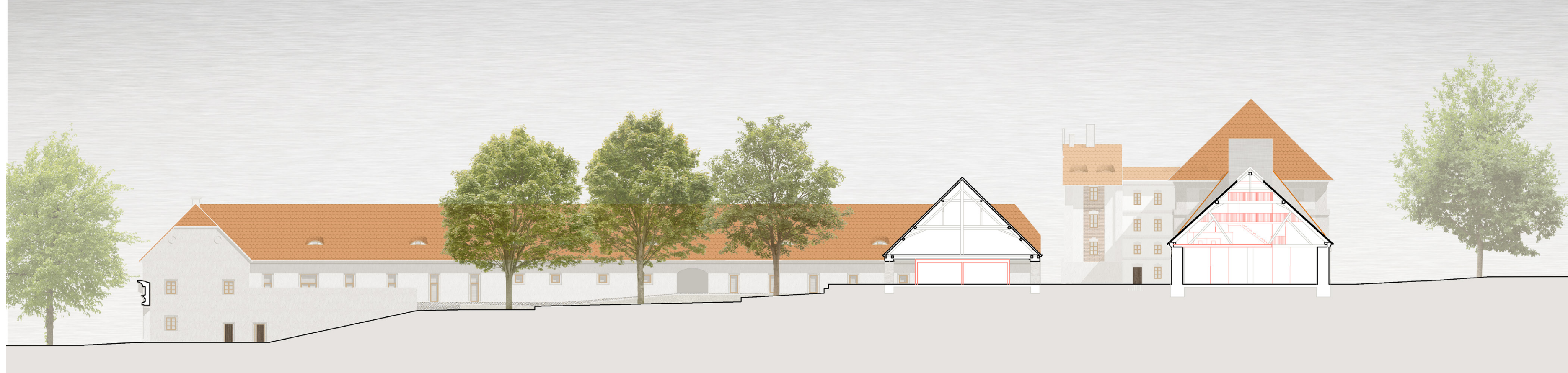ŘEZOPOHLED AREÁLEM DVORA